

maig, en particular): «ara baixa molt *mayén*» l'Isàvena em deien a Vallabriga (1957). Però substantivat ho usen en la forma pre-catalana *maienco*: «les raiers i barranqueiadors temen lo *mayénko*» 'baixada forta de la Pallaresa en el mes de maig' (Rialb, 1959), «les fan pò les *mayénkos*», Rialb (1961); Benasc «la crecida del riu cuando es causa el deshielo --- *baixe un mayenco que fa pò*» (Ferraz, 77).

El femení *magenca* s'aplica en el Baix Conflent a uns ocells de presa que passen pel mes de maig, en fr. *milans* (Casafabre, 1960); també a una mena de peix (1324, *AlcM* i *DAG.*), el que a Múrcia anomenen *machenca* (GaSoriano), *magençar* 'donar la segona cavada a les vinyes' (per aqueix temps) [fi S. XIV, Eiximenis] «*majançar* les vinyes: circumfodere vites; magall per cavar terra aspre», OPou (*TbPu.*, 84); com que és una de les feines cabdals del pagès durant l'any, n'ha nascut la frase proverbial mall. i val. *no saber un lo que es magenca*: «certs ignorants, que no saben què 's *matjenquen*», AMAlcover (BDLC VI, 250); «perque han llegit quatre tròcs de periòdics rufos o han oït a uns quants xarrayres, que no saben lo que 's *magenquen*», MGadea (*T. del Xè* I, 102, 129, 194). Alterat en alguns punts per influències fàcils de compendre: *mitjançar* als Llombards (BDLC XIII, 13); «per lo jornal de cavar vinyes —diu— entren a fer fahena a les set hores del matí --- i el mateix s'estableix per altres feines, com *margencar*», JBeneyto Pérez (*Acció Val.*, 1-II-1931); en aragonès hi ha una forma ultracorrecta (i > l) *amallancar* (RFE VII, 148); «*esma-chencà* (de *-matge-*) aporcar, calzar las plantas», eiv. PzCabr. *Magencada*; *magencador*, *-ora*; *remagençar*. *Magejar*. *Maial* o *maial* adj. En fi, veg. MADUIXA.

MAIMO, 'simi', de l'àr. *maimûn* 'feliç' i 'provinent del Iemen o Aràbia Feliç', d'on s'importaven aqueixos animals; per l'aspecte hírsut del simi sembla haver-se aplicat a les parts sexuals, d'on als draps menstruosos, i després a certes mixtures que en feien els supersticiosos; quant a l'acc. 'cançoner, lent' potser prové directament del sentit 'feliç' de l'àrab. □ 1.ª doc.: 1284.

«Simi o bogia o *maymon*», reva de Perpinyà de 1284 (RLR IV, 376); «bogia o simi o *maymó*, cascun 6 drs.», 1295 (Alart, RLR V, 87); també es digué *gat maimó* per la semblança dels gats amb els micos: «*gat maymó*: cercopithecus», Busa-N. 1507, OPou (*TbPu.*, 55); Ant. Thomas, *Rom.* xxxviii, 556-63; els materials que adueix Leo Wiener (*RFgn.* xxxv, 954-85) són més valuosos que les seves idees. En l'article MAIMÓN del DCEC/DECH estudio i documento detingudament l'etimologia aràbiga.

En certes fonts lexicogràfiques de l'àr. clàssic apareix aplicat a les vergonyes masculines, i d'altra banda, sembla que també es digué de les de la dona. D'aquí després als draps menstruosos, d'on després una estaca de les naus a la qual fermaven les veles [1467, *DAG.*], dita així perquè mariners supersticiosos hi posaven aqueixos draps perquè dugessin sort a la navegació; però JRoig se'n riu: «no dura poc / ser menstruosos! / --- / del drap que's muden / fetilles fan; / del

que'n roman / may bon paper / d'ell se'n pot fer; / si'n fas penó, / més al *maymó* / de les galeres, / bon vent no speres / ---» (*Spill*, 9662); no sé si perquè es posava a cobert de tal banderola deien *maymó* a Eivissa en el S. XVII al «vigilante de las barcas empleadas en la carga y transporte de la sala» (Macabich, *Feudalismo*, 17); i també estès a una estaca del carro: «els vells cups de pedra de Son Torrella --- pels costats, carretons y carros de parell, jous --- corbeis, cimalers, *maimons* dels carros y cordes d'agarrotar qui rosseguen per allà en terra», Joan Rosselló (*Manyoc*, 143).

L'acc. 'calmós, cançoner' provinent potser del sentit bàsic 'feliç' del mot aràbic (ço en relació amb el de 'simi?'): «I xo, company, me diu, i què fas a per 'ci? / —I, caram, som vingut per espisar la fra! / —Tros de *maimó*, que me fas dire, / aquí t'estàs per l'espisar? / Anem, vine ambe jo —, me fa», Saisset (*Catal. d. R.*, 136); «allarga l'estona / el matxo *maimó*» en el cerenç Brazés (*L'Ocell i les Cireres*, 64); també l'he sentit molt pel bisbat de Girona; Verdaguer, *Obres* (Bna., 1907) VI, 136. +*Maimoró* 'calmós' a Poboleda (*Bull. Club Pir. Terrassa* II, 170).

DERIV.: *Maimona*. *Maimonada*. *Maimoneria*. *Maimonet*.

Maimorrà planta, ross., i a Estoer en diuen *maimoris* o *mor-i-viu* (1960) combinacions del futur arcaic del verb *morir* i altres formes d'aquest verb, amb l'adverbi *mai*.

MAIMUDINA, moneda antiga, també *maimondina* i *masmondina*, de l'àr. *maşmûdi* 'referent a la tribu barbaresca de Maşmûda a la qual pertanyien els almo-hadis'. □ 1.ª doc.: fi S. XIII.

«Est sobre tot escalfat per aquest cobertor, qui costa 36 *masmondines*», *VidesR.*, 51v2; però ja *maymondina* allí mateix 75v1; «de *maymondines* e de morabatís e de esterlís», ross. 1305 (RLR VII, 46); «una *masmodina* e 18 diners» en el Capbreu de Besora c. 1200, línia 48 (Arxiu de Solsona); «si la venda serà feyta a *mazmodines* --- s'entenen ésser feytes a *mazmodines* contra feytes ---» (i altres quatre exs. a continuació), *Cost.Tort.* (Ol., p. 35); *maymudina* i *maymundina* en dos docs. medievals posteriors citats *DAG.* i *AlcM*; un cast. MAZMODINA (DCEC) es troba esporàdicament, però sobretot es va usar en la nostra confederació, veg. Dozy (*Gloss.*, 311-2) i el gloss. numismàtic de Mateu; en àrab des de 1160. Del nom d'aquella tribu ve el del personatge *Massamuto* en el *Gatto Lupesco* it. del S. XIII, Spitzer (*Roman. Lit.-Studien*, 1959, 497).

Maina, V. *mannà* *Mainada*, *mainader*, *-dera*, V. *maisó* (MAS) *Mainar*, V. *amainar* (la cita de 1460 que ací aporta el *DAG.* de *maynar* és més antiga encara que la més segura de les que adueixen d'*amainar* en l'article, i hauria estat útil aduir-la-hi confirmant aquella etimologia) *Mainar*, V. *mannà* *Mainatge*, *mainatgeria*, *mainatjó*, V. *maisó* (MAS) *Mainell*, V. *mg*